

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

วิทยานิพนธ์เรื่องแนวทางการออกแบบสถาปัตยกรรมและพัฒนาพื้นที่ให้บริการนักท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติทางบกอย่างยั่งยืน มีจุดประสงค์เพื่อวิเคราะห์สภาพทางกายภาพ และการจัดการปัญหาที่เกิดขึ้น ร่วมกับแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อหาแนวทางการปรับปรุง ทางด้านสถาปัตยกรรม และการจัดการพื้นที่เขตให้บริการนักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติทางบก โดยที่อุทยานแห่งชาติสามารถพัฒนาคุณภาพของพื้นที่ โดยมีการคำนึงถึงสภาพแวดล้อม เพื่อรองรับการท่องเที่ยวที่เป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ของประเทศ ทั้งนี้ ได้เลือกอุทยานแห่งชาติ แก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี เป็นกรณีศึกษา เนื่องจากเป็นอุทยานแห่งชาติที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย มีเขตบริการหลายเขต รวมทั้งมีการจัดการเขตบริการแบ่งออกเป็นหลายแบบตามกิจกรรมในแต่ละเขต เขตบริการที่ศึกษา ประกอบด้วย เขตบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาติ เขตบริการบ้านกร่างแคมป์ และเขตบริการเขาพะเนินทุ่ง

ประเด็นในการทำวิจัยถูกแบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ ประเด็นทางด้านการออกแบบ และประเด็นทางด้านการจัดการ โดยมีการศึกษาทั้งจากข้อมูลทุติยภูมิ เอกสาร บันทึกต่าง ๆ และการสำรวจภาคสนาม โดยการทำแบบสอบถามนักท่องเที่ยวในพื้นที่ รวมทั้งสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ เพื่อศึกษาสภาพทางกายภาพปัจจุบัน รูปแบบการจัดการ ความคิดเห็นและความพึงพอใจทั้งเจ้าหน้าที่ และนักท่องเที่ยว เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และแนวทางที่สามารถพัฒนาพื้นที่ ในอนาคตได้อย่างยั่งยืน

จากการศึกษาที่ได้ยึดกรอบการพัฒนาอย่างยั่งยืนประกอบกับการศึกษาพื้นที่ใน เขตบริการนักท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ได้แก่ เขตบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาติ เขตบริการบ้านกร่างแคมป์ และเขตบริการเขาพะเนินทุ่ง ได้ผลสรุปของการวิจัยดังนี้

5.1 ข้อสรุปจากผลการวิจัย

5.1.1 ด้านแหล่งท่องเที่ยว

1. ลักษณะเส้นทาง – การเข้าถึงเขตบริการ สภาพเส้นทางจากถนนสายหลักเข้าสู่เขตบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาติถือว่า มีความสะดวก สามารถเข้าถึงได้จากพาหนะทุกประเภท แต่เมื่อลึกเข้าไป การเข้าถึงจะมีความลำบากในการเข้าถึงมากขึ้น ด้วยสภาพพื้นที่ที่เป็นป่าเขา บัณฑิตจึงเรื่องการเข้าถึงเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนของอุทยานฯ ซึ่งสภาพเส้นทางในพื้นที่ศึกษานี้พบว่ามีความสามารถในการควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวไม่ให้เข้าไปในเขตธรรมชาติมากเกินไป แต่ต้องคำนึงถึงความสะดวกสบาย และความมั่นใจเรื่องความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวด้วย อีกทั้งทางอุทยานแห่งชาติมีมาตรการควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยว ด้วยการขออนุญาตเข้าพื้นที่ และการกำหนดเวลาขึ้น – ลงเขตบริการแล้ว การปรับปรุงสภาพเส้นทางในเขตบริการในด้านความปลอดภัยจึงน่าจะสามารถกระทำได้

2. การวางผัง เขตบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาติ แบ่งออกเป็นสองส่วน เนื่องจากมีพื้นที่เอียงชันกึ่งกลาง ทำให้กิจกรรมขาดความต่อเนื่อง และนักท่องเที่ยวไม่มีความสะดวกในการใช้งานสิ่งอำนวยความสะดวก แต่ทั้งสองเขตอยู่ชายฝั่งเขื่อนแก่งกระจาน จึงมีศักยภาพที่จะสร้างระบบการสัญจรทางเรือระหว่างพื้นที่ เพื่อเชื่อมโยงกิจกรรม และสร้างลักษณะเด่นให้กับเขตบริการ นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านทางสัญจรขรุขระในเขตที่พิก ซึ่งอาจแก้ปัญหาโดยแผนระยะสั้น คือการจัดทำป้ายสัญลักษณ์ หรือแผนระยะยาวคือการปรับปรุงทางสัญจรภายในพื้นที่

เขตบริการบ้านกร่างแคมป์ มีการแยกส่วนบริการของเจ้าหน้าที่และนักท่องเที่ยวชัดเจน แต่ยังอยู่ในบริเวณเดียวกัน แต่บริเวณศูนย์บริการและนิทรรศการไม่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยว เนื่องจากบริเวณศูนย์บริการยังขาดจุดสนใจ นักท่องเที่ยวมีความสนใจในรูปแบบที่พักเชิงที่สนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สามารถนำมาใช้เป็นแนวความคิดในการพัฒนาได้ในอนาคต สภาพพื้นที่ของเขตบริการตั้งอยู่ในเขตป่า นอกจากลำห้วยธรรมชาติและเนินเขาแล้ว ไม่มีขอบเขตของเขตบริการที่ชัดเจน ทำให้มีสัตว์ป่าเข้ามาหากินในพื้นที่ในตอนกลางคืน

เขตบริการเขาพะเนินทุ่งเป็นเขตบริการที่มีพื้นที่น้อยที่สุดของเขตบริการที่ศึกษาและมีสิ่งปลูกสร้างน้อยที่สุด มีการวางผังเป็นจุดเดียวง่ายต่อการดูแล แต่บ้านพักเจ้าหน้าที่ในเขตบริการมีอยู่อย่างกระจัดกระจาย และมีที่จอดรถสำหรับนักท่องเที่ยวทั้งที่เข้ามาใช้พื้นที่และท่องเที่ยวที่ทะเลหมอกไม่เพียงพอ

3. สิ่งอำนวยความสะดวก เขตบริการนักท่องเที่ยวในที่ทำกรอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน มีสิ่งอำนวยความสะดวกค่อนข้างครบตามแบบสำรวจที่ทำไว้ และลดหลั่นกันไปตามความห่างไกลของเขตบริการ

ด้านการเข้าถึง สิ่งอำนวยความสะดวกส่วนใหญ่ในเขตบริการทั้ง 3 เขต มีการเข้าถึงที่สะดวกสบายอยู่แล้ว ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่เกินร้อยละ 50 ทั้งสิ้น ส่วนที่เข้าถึงลำบากที่สุด ได้แก่ ที่จอดรถของเขตบริการเขาพะเนินทุ่ง (ร้อยละ 42.30) เนื่องจากมีการจัดการสัญจรเป็นเดินรถทางเดียว พื้นที่มีขนาดเล็ก และสภาพเส้นทางที่ไม่ปลอดภัยนัก ในขณะที่เป็นเขตบริการที่มีจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวที่สำคัญที่สุด คือ ทะเลหมอก ซึ่งนักท่องเที่ยวจากทุกเขตบริการ รวมทั้ง จากภายนอกจะเดินทางเข้าไปในพื้นที่ตั้งแต่เช้ามีผู้คนจำนวนมาก

จำนวนรองรับของสิ่งอำนวยความสะดวกในภาพรวม ทั้งสามเขตบริการอยู่ในขั้นที่นักท่องเที่ยวพอใจ สิ่งอำนวยความสะดวกที่มีจำนวนรองรับไม่เพียงพอมากที่สุด ได้แก่ ที่จอดรถของเขตบริการเขาพะเนินทุ่ง (ร้อยละ 40.50) เนื่องด้วยเหตุผลทางกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่นเดียวกันกับประเด็นการเข้าถึง

ขนาดพื้นที่ของสิ่งอำนวยความสะดวกส่วนใหญ่ที่นักท่องเที่ยวมีความเห็นว่า เหมาะสมในระดับที่เกินร้อยละ 50 ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกที่นักท่องเที่ยวเห็นว่า ยังไม่เหมาะสมมากที่สุด ได้แก่ ที่จอดรถบริเวณเขตบริการเขาพะเนินทุ่ง เช่นเดียวกับในสองประเด็นก่อนหน้านี้

ด้านความสะดวก เขตบริการบ้านกว้างแคมป์มีปัญหาด้านความสะดวกมากที่สุด เนื่องจากเป็นเขตบริการที่มีการรองรับนักท่องเที่ยวมากที่สุดในเขตบริการที่ศึกษาทั้งสามเขต โดยสิ่งอำนวยความสะดวกที่ประสบปัญหา ได้แก่ ห้องสุขาสาธารณะ และห้องอาบน้ำ (ร้อยละ 29.90 และ 25.00 ตามลำดับ)

ประเด็นเรื่องแสงสว่าง ถ้ามีไม่เพียงพอจะทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกไม่ปลอดภัย แต่ด้วยสภาพพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ กิจกรรมเน้นการใกล้ชิดกับธรรมชาติ จึงไม่จำเป็นต้องใช้ไฟฟ้าแสงสว่างในปริมาณมากเหมือนแหล่งท่องเที่ยวในเมือง แนวทางที่มีการนำมาใช้ คือ การควบคุมเวลาดับไฟ นอกเหนือจากสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็น เช่น ห้องสุขาสาธารณะ ห้องอาบน้ำ เป็นต้น จากการทำแบบสอบถาม พบว่าส่วนที่แสงสว่างไม่เพียงพอ เป็นส่วนของที่จอดรถ โดยที่จอดรถบริเวณเขตบริการบ้านกว้างแคมป์เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีจำนวนร้อยละของความเห็นสูงสุด (ร้อยละ 53.80)

ประเด็นเรื่องอุปกรณ์อำนวยความสะดวก ปัญหาที่พบยังคงเป็นเรื่องน้ำใช้ในพื้นที่ และสุขภัณฑ์ โดยนักท่องเที่ยวร้อยละ 90 เห็นว่า ห้องสุขาสาธารณะบริเวณเขตบริการเขาพะเนินทุ่ง

มีความไม่พร้อมในประเด็นดังกล่าว เนื่องจากการสำรองน้ำไม่เพียงพอตั้งที่เขตบริการเขาพะเนินทุ่ง หรือการใช้ระบบประปาภูเขาโดยขาดการสำรองน้ำในเขตบริการบ้านกว้างแคมป์ เป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของเขตบริการ จึงควรมีมาตรการในการสำรองน้ำ ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มแท็งค์น้ำ หรือการสร้างแหล่งน้ำสำรอง

ด้านความสวยงาม สิ่งอำนวยความสะดวกส่วนใหญ่ใช้วัสดุ ไม้ และปูนในการสร้างในพื้นที่เดิม มีความสวยงาม และความกลมกลืนต่อสภาพแวดล้อมดีมาก โดยไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเห็นว่าสวยงามดีต่ำกว่าร้อยละ 80 เลย

ประเด็นย่อย อื่น ๆ ได้แก่ ความสะดวกในการจอดรถนอกจากในเขตบริการเขาพะเนินทุ่งแล้ว เขตบริการอื่นเป็นที่น่าพอใจ และและความหลากหลายของสินค้าที่นักท่องเที่ยวพอใจมาก

5.1.2 ด้านบริการการท่องเที่ยว

การบริการ ระบบสาธารณูปโภคที่ให้บริการในพื้นที่เขตบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาติมีความพร้อมมากที่สุด ส่วนอีกสองเขตบริการเนื่องจากอยู่ในเขตป่า ซึ่งตามกฎหมายห้ามเดินสายไฟฟ้าของการไฟฟ้าเข้าไปในพื้นที่ จึงมีการใช้พลังงานแสงอาทิตย์ ซึ่งเป็นพลังงานสะอาดผลิตกระแสไฟฟ้าควบคู่กับเครื่องปั่นไฟฟ้า ส่วนระบบประปาควรมีแผนแก้ไข เนื่องจากประสบปัญหาขาดน้ำในช่วงที่มีนักท่องเที่ยวมากหรือฤดูแล้ง เช่น การเพิ่มถังสำรองน้ำ สร้างแหล่งสำรองน้ำเพิ่มเติม เป็นต้น ระบบสื่อสารเป็นระบบที่นักท่องเที่ยวเห็นว่าควรปรับปรุงมากที่สุด เนื่องจากเป็นความเคยชินของนักท่องเที่ยว ที่ปัจจุบันเกือบทั้งหมดมีโทรศัพท์เคลื่อนที่

เจ้าหน้าที่ส่วนปฏิบัติการในปัจจุบันใช้คนในพื้นที่ทั้งหมด เป็นการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น แต่การที่ทางอุทยานฯ พิจารณาจะใช้บริษัทรับเหมาดูแลแทน เนื่องด้วยภาระทางงบประมาณ อาจทำให้เกิดปัญหาเรื่องการจ้างงานและการปกครองส่วนท้องถิ่น นอกจากนี้ ยังขัดกับหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน ที่ชุมชนควรเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรในพื้นที่ของตัวเองอีกด้วย เจ้าหน้าที่ในพื้นที่มีมนุษยสัมพันธ์ แต่มีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว จึงเสนอให้มีการอบรมพัฒนาความสามารถของเจ้าหน้าที่ และอาจมีการเพิ่มบุคลากรตามความเหมาะสม

ระบบการสื่อความหมาย และป้ายสัญลักษณ์ต่าง ๆ ของเขตบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาติมีสภาพค่อนข้างดี แต่เขตบริการบ้านกว้างแคมป์ และเขตบริการเขาพะเนินทุ่งขาดความชัดเจนและกลมกลืนกับธรรมชาติ นิทรรศการของเขตบริการบ้านกว้างแคมป์ ควรมี

การปรับปรุงให้มีทั้งส่วนของนิทรรศการถาวร และนิทรรศการชั่วคราวสำหรับเป็นกิจกรรมของเยาวชนที่มาเข้าค่าย ส่วนเขาพะเนินทุ่งที่ไม่มีส่วนนิทรรศการ ควรมีการจัดเพื่อเสริมสร้างความรู้ให้กับนักท่องเที่ยว

มัคคุเทศน์ที่ปฏิบัติงานในปัจจุบันเป็นมัคคุเทศน์เอกชน ซึ่งนอกจากจะมีจำนวนไม่เพียงพอแล้ว บางส่วนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ไม่ดี ปัจจุบันทางอุทยานฯ มีโครงการอบรมมัคคุเทศก์น้อย โดยให้เยาวชนในพื้นที่ใช้เวลาว่างในช่วงปิดเทอมให้เป็นประโยชน์ ซึ่งควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาเพิ่มขึ้น เนื่องจากมัคคุเทศน์เป็นองค์ประกอบสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงยั่งยืนในการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว

5.1.3 ด้านกิจกรรม

1. การใช้งาน เขตบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาติ มีความสะดวกในการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว กลุ่มนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ ได้แก่ นักเรียน นักศึกษา และครอบครัว แต่มีการกระจุกตัวของนักท่องเที่ยวในวันหยุดสุดสัปดาห์และช่วงเทศกาล จึงควรมีการวางแผนเพื่อกระจายจำนวนนักท่องเที่ยว

เขตบริการบ้านกร่างแคมป์ รูปแบบการท่องเที่ยวเป็นแบบการตั้งแคมป์กลางธรรมชาติ เนื่องจากนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมเข้ามาเป็นครอบครัว แต่ขาดกิจกรรมที่สามารถกระทำทั้งครอบครัวได้ จึงควรเพิ่มเติมหรือจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวให้เหมาะกับการท่องเที่ยวแบบครอบครัว

เขตบริการเขาพะเนินทุ่ง มีนักท่องเที่ยวหนาแน่นตอนเช้า เนื่องจากเข้ามาชมทะเลหมอก ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวเด่นของอุทยานฯ มีปัญหาด้านการจราจร และที่จอดรถในช่วงที่มีนักท่องเที่ยวมาก จึงเสนอให้ปรับปรุงที่จอดรถและเส้นทางจราจร เพื่อความปลอดภัย โดยยังคงมาตรการควบคุมปริมาณนักท่องเที่ยวไว้

2. กิจกรรม กิจกรรมท่องเที่ยวส่วนใหญ่ของอุทยานฯ สามารถมาท่องเที่ยวได้ตลอดปี แต่บางส่วนไม่สามารถท่องเที่ยวได้ในฤดูฝน เนื่องจากสภาพเส้นทางไม่อำนวย และกิจกรรมยังไม่หลากหลาย นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีการทำกิจกรรมท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกันกับทั้งสามเขตบริการอยู่แล้ว จึงน่าจะจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกันทั้งสามเขตได้ อีกทั้งควรหากิจกรรมเสริม เป็นการเพิ่มทางเลือกให้กับนักท่องเที่ยวได้อีกทางหนึ่ง

5.1.4 ด้านการบริหารจัดการ

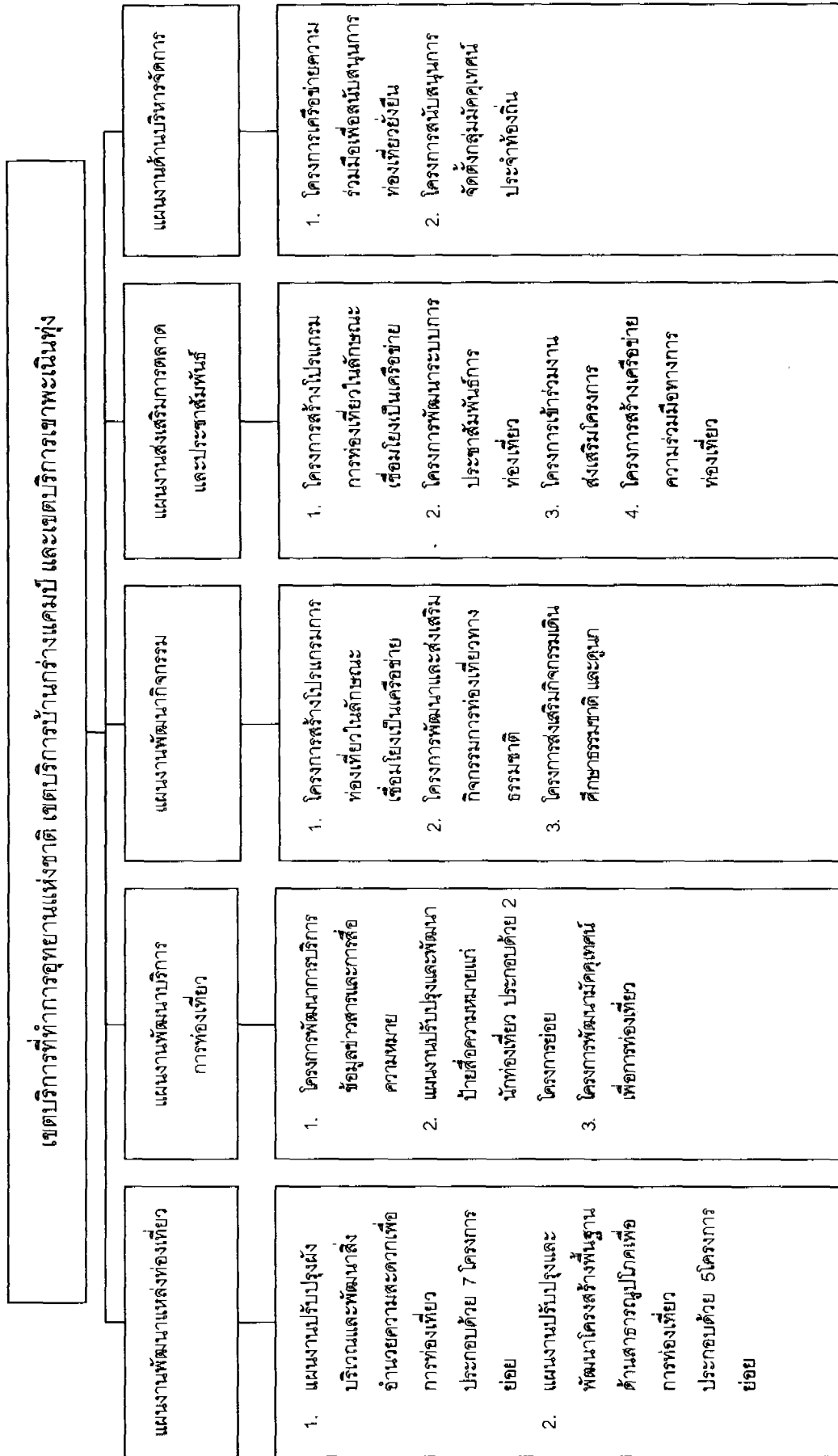
1. มลภาวะ ทางอุทยานฯ มีเครื่องมือในการจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพ แต่ไม่ได้ใช้งาน ซึ่งเกิดจากการสร้างโดยขาดการคำนึงถึงความคุ้มค่า เนื่องจากกำลังไฟฟ้าไม่พอ และเสียค่าใช้จ่ายด้านเชื้อเพลิงมาก จึงมีการจัดการขยะในรูปแบบเตาเผาธรรมดา และมีการใช้มาตรการให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ โดยนักท่องเที่ยวให้ความร่วมมือค่อนข้างดี เห็นได้จากสภาพความสะอาดโดยทั่วไปของเขตบริการที่ศึกษา ในทุกเขตบริการไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียรวม ซึ่งถ้าเขตบริการต้องรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่มากขึ้นในอนาคต ก็ควรมีการวางแผนประเด็นนี้ด้วย

2. ข้อจำกัดด้านการท่องเที่ยว ทั้งสามเขตบริการ พื้นที่ค่อนข้างมีความปลอดภัยในด้านอาชญากรรม สร้างความมั่นใจแก่นักท่องเที่ยว แต่มีปัญหาในเรื่องความปลอดภัยของเส้นทางท่องเที่ยวในเขตบริการเขาพะเนินทุ่ง และมีปัญหาสัตว์ป่าเข้ามาหากินในพื้นที่เขตบริการที่ไม่มีขอบเขตชัดเจน ได้แก่ เขตบริการบ้านกร่างแคมป์ จึงควรมีมาตรการป้องกัน เนื่องจากอาจเกิดอันตรายกับทั้งสัตว์ป่าและนักท่องเที่ยวได้

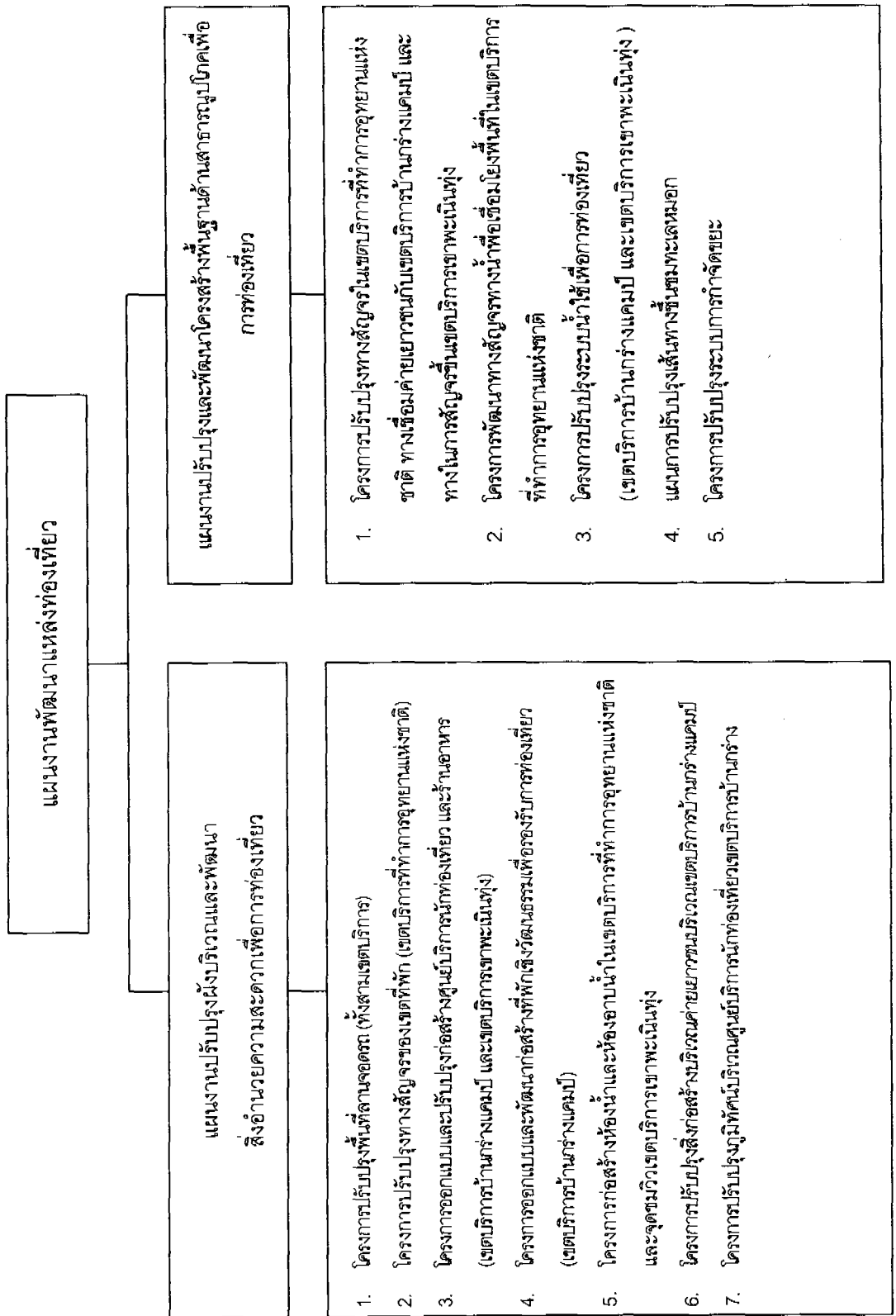
5.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

จากผลของการวิจัยในบทที่ 4 แล้ว การวิเคราะห์ความเหมาะสม จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ดังที่นำเสนอในบทที่ 2, 3 และ 4 ตามลำดับ ผู้วิจัยได้วางแผนการพัฒนาพื้นที่ทั้งทางกายภาพและการจัดการจากผลการวิเคราะห์ดังกล่าว ซึ่งได้นำเสนอในบทที่ 5 นี้ โดยแบ่งออกเป็น 5 แผนงานหลัก ประกอบด้วย 24 โครงการ โดยมีรายละเอียดตามแผนภาพที่ 5.1 และ 5.2 ซึ่งผู้วิจัยได้ให้รายละเอียดเท่าที่ความรู้ทางสถาปัตยกรรม และทางการจัดการของผู้วิจัยจะอำนวย ซึ่งแผนงานยังต้องมีการพัฒนาโดยอาศัยความรู้จากสาขาอื่นอีกมาก เพื่อให้แผนงานมีคุณภาพ และสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงยั่งยืนอย่างแท้จริง

แผนงานการออกแบบและพัฒนาพื้นที่เขตให้บริการนักท่องเที่ยวในเขตบริการอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

แผนงานพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและโครงการย่อย

5.2.1 แผนงานพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

แผนงานพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย แผนงานย่อย 2 ด้าน คือ (1) แผนงานปรับปรุงผังบริเวณและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว (2) แผนงานปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณูปโภคเพื่อการท่องเที่ยว เนื่องจากสภาพทางกายภาพที่ต่างกัน จึงสรุปแผนงานปรับปรุงของแต่ละเขตบริการแยกเป็นเขต โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. เขตบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาติ

1) แผนงานปรับปรุงผังบริเวณและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว ได้แก่ โครงการปรับปรุงพื้นที่ลานจอดรถให้สามารถรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น และโครงการปรับปรุงทางสัญจรของเขตที่พัก (ดังภาพที่ 5.3)

2) แผนงานปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณูปโภคเพื่อการท่องเที่ยว ได้แก่ โครงการพัฒนาทางสัญจรทางน้ำ เพื่อเชื่อมโยงพื้นที่ในเขตบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาติในส่วนของที่พักแบบบ้านพัก และลานกางเต็นท์ เป็นการสร้างกิจกรรมเสริมให้กับนักท่องเที่ยวและสร้างความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่มากขึ้น ซึ่งเสนอให้สร้างท่าเรือบริเวณใกล้ที่ทำการอุทยานแห่งชาติ และบริเวณแหลมของชายฝั่งเขตที่พัก (ดังภาพที่ 5.4)

ภาพที่ 5.3

โครงการปรับปรุงพื้นที่จอดรถ

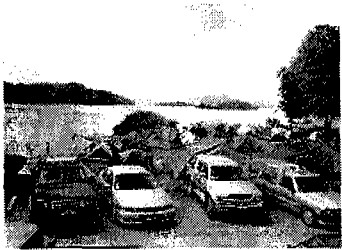
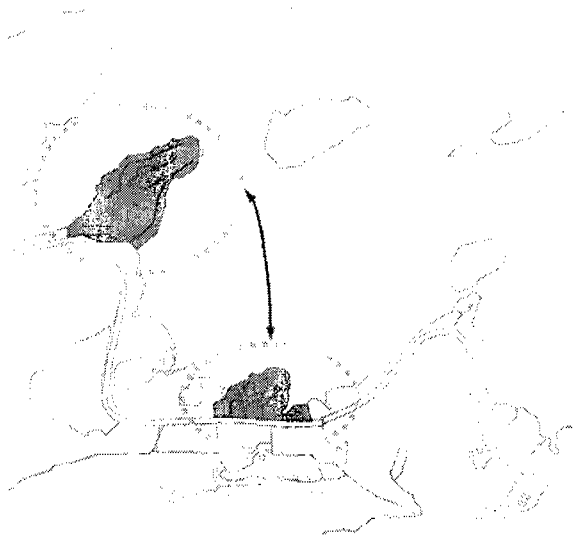

โครงการปรับปรุง
พื้นที่ลานจอดรถ

ภาพที่ 5.4

โครงการพัฒนาทางสัญจรทางน้ำเพื่อเชื่อมโยงพื้นที่
ในเขตบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาติ

**แผนงานพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว:
เขตบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาติ**

- โครงการพัฒนาทางสัญจรทางน้ำเพื่อเชื่อมโยงพื้นที่ในเขตบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาติ

**แผนงานพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว:
เขตบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาติ**

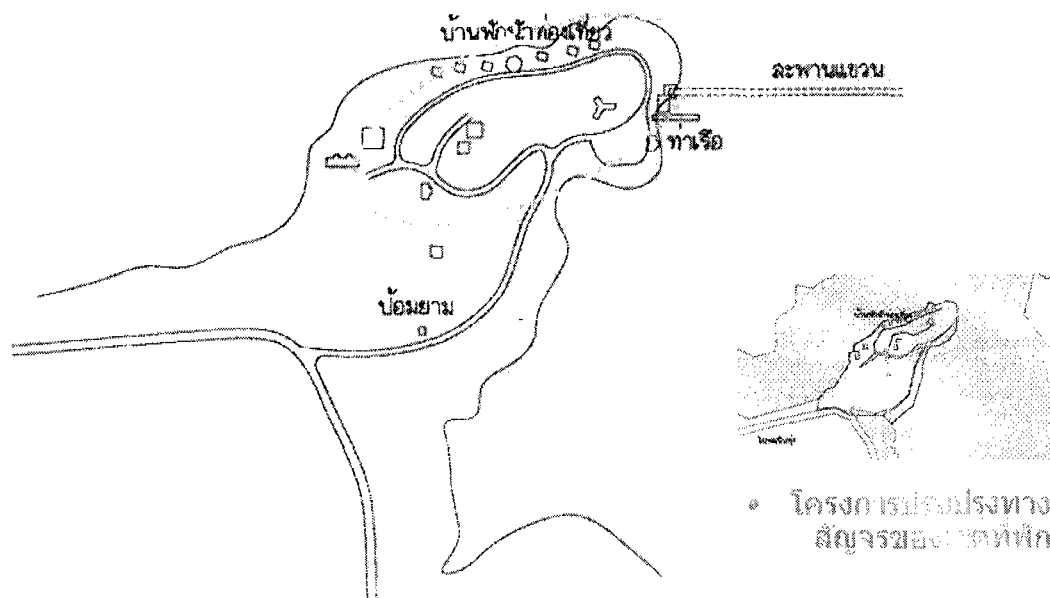
- โครงการพัฒนาทางสัญจรทางน้ำเพื่อเชื่อมโยงพื้นที่ในเขตบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาติ

ภาพที่ 5.5

โครงการปรับปรุงทางสัญจรของเขตที่พัก

แผนงานพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว: เขตบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาติ

2. เขตบริการบ้านกว้างแคมป์

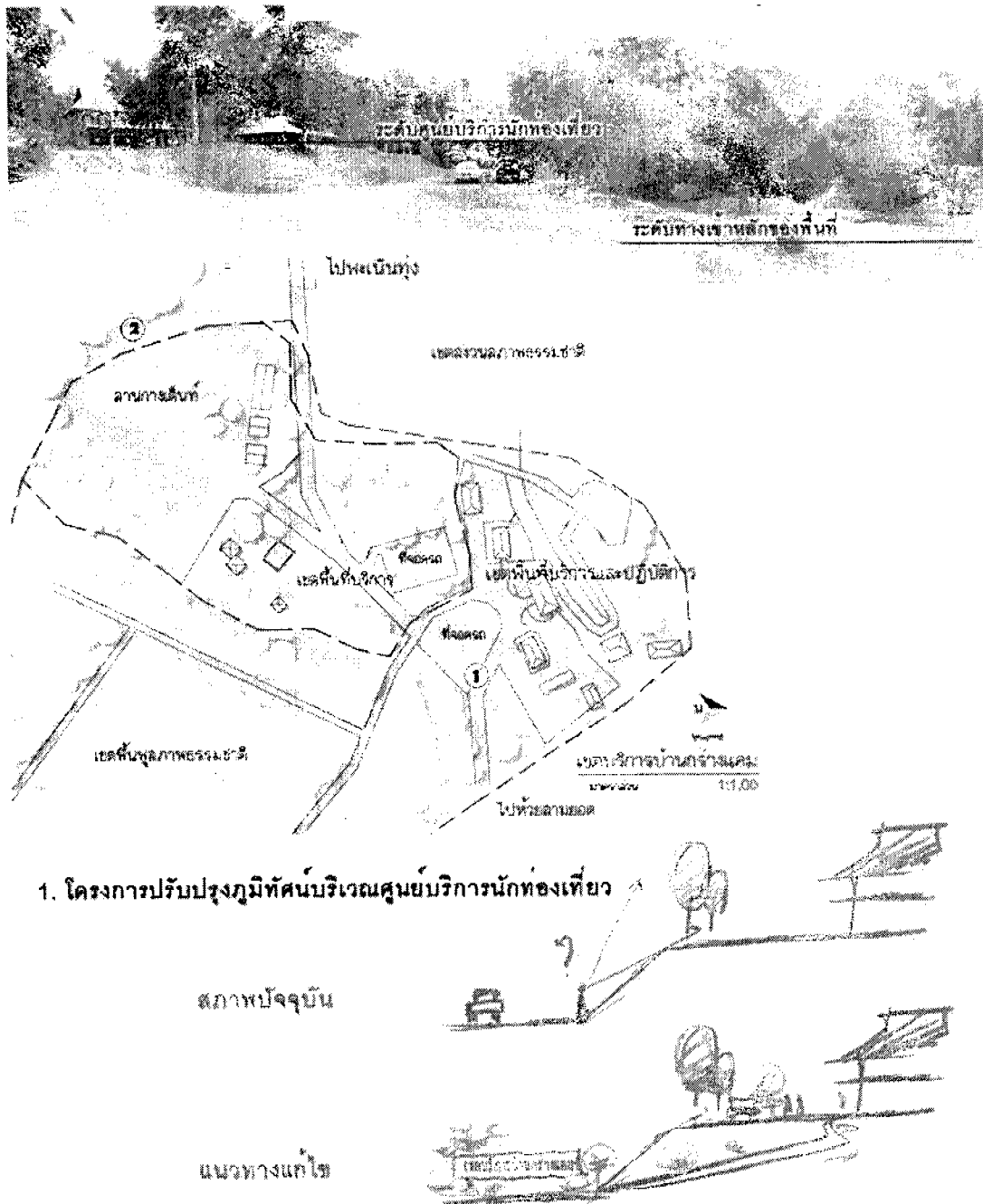
1) แผนงานปรับปรุงผังบริเวณและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว ได้แก่ โครงการปรับปรุงพื้นที่ลานจอดรถ และโครงการก่อสร้างร้านอาหารเพิ่มเติมในบริเวณเขตบริการ

2) โครงการออกแบบและพัฒนาก่อสร้างที่พักเชิงวัฒนธรรม เพื่อรองรับการท่องเที่ยว เนื่องจากผลการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวบริเวณเขตบริการบ้านกว้างแคมป์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวไทย ให้ความสนใจกับรูปแบบที่พักที่กลมกลืนกับสิ่งแวดล้อม ประยุกต์จากรูปแบบพื้นถิ่น มีสิ่งอำนวยความสะดวกตามสมควร ซึ่งเป็นรูปแบบสถาปัตยกรรมเชิงยั่งยืน เสนอแนะให้จัดพื้นที่ส่วนหนึ่งเป็นที่พักเชิงวัฒนธรรม โดยนำลักษณะของสถาปัตยกรรมลาวโซ่ง ซึ่งเป็นกลุ่มชนท้องถิ่นของจังหวัดเพชรบุรีเป็นลักษณะเด่น โดยปรับการใช้งานให้เหมาะสมกับการพักแรมชั่วคราวของนักท่องเที่ยว และเสนอแนะในขั้นเริ่มแรกที่ 5 หลัง ซึ่งไม่ควรเกิน 10 หลังเพื่อไม่ให้เกิดความแออัด และกระทบต่อกิจกรรมทางเดินที่มืออยู่เดิมในพื้นที่ รูปแบบภายนอกเป็นเรือนพื้นดินเดิม ที่มี

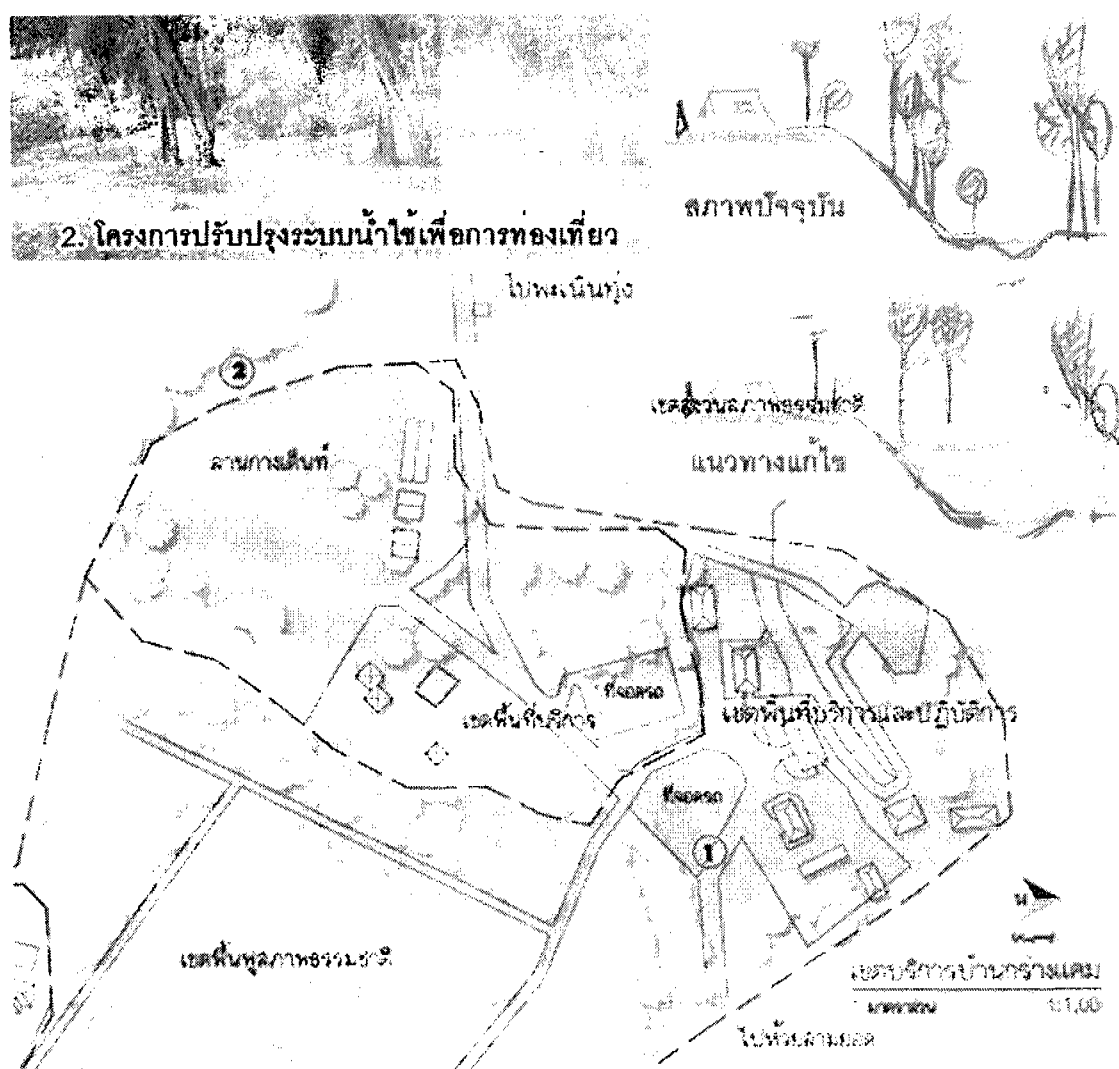
การจัดการใช้สอยภายในใหม่ รวมทั้งมีการตกแต่งโดยใช้สิ่งของพื้นเมืองของชาวลาวโซ่ง เช่น ผ้า
 ม่าน หรือมุ้ง เป็นต้น

ภาพที่ 5.6

โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

ภาพที่ 5.7
โครงการปรับปรุงระบบน้ำใช้เพื่อการท่องเที่ยว

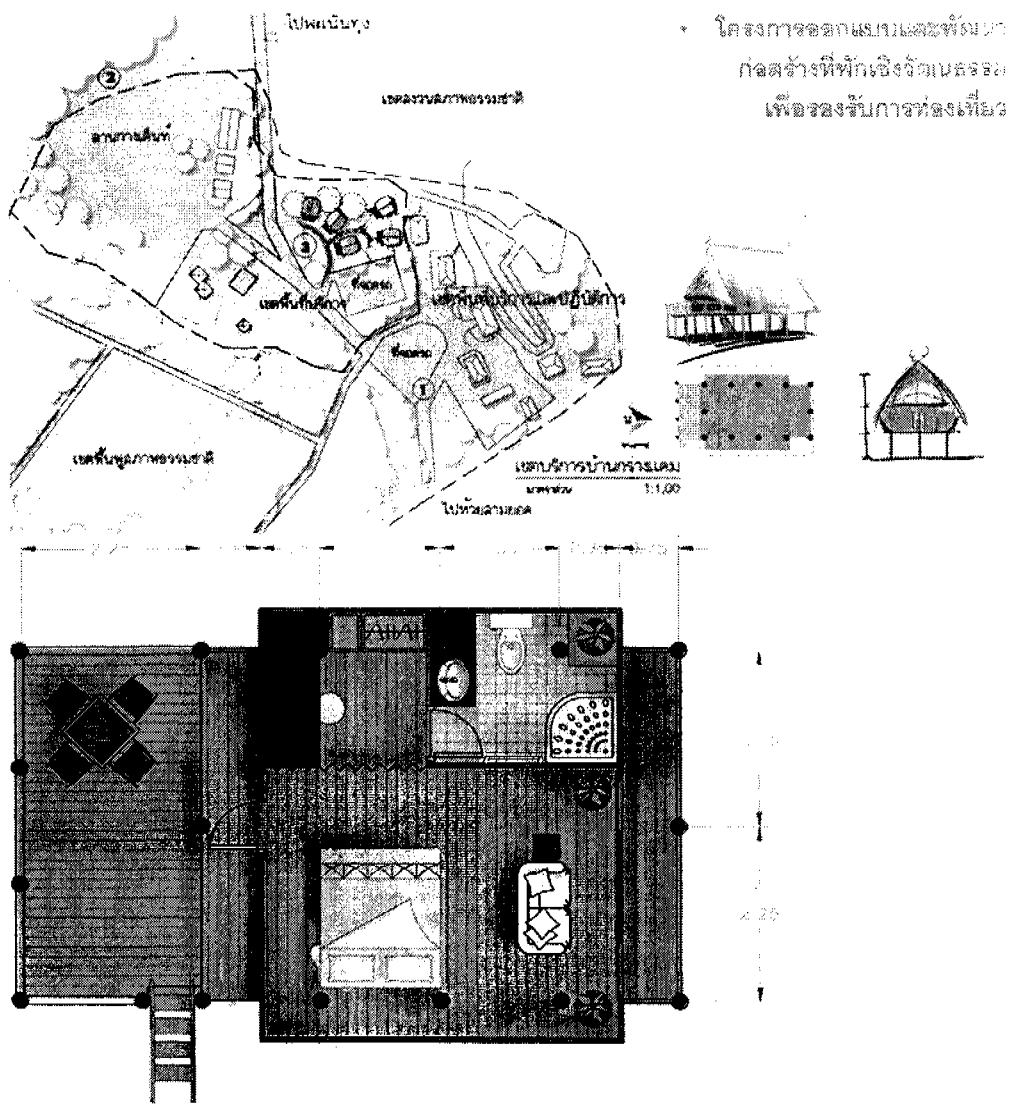

- 3) โครงการปรับปรุงสิ่งก่อสร้างบริเวณค่ายเยาวชนให้มีสภาพดีขึ้น
- 4) โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเขตบริการบ้านร่างแคมป์เพื่อเพิ่มคุณค่าให้กับพื้นที่ เนื่องจากนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่ทราบว่า มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เป็นการสนับสนุนให้มีการใช้งานพื้นที่ในส่วนบริการให้เต็มประสิทธิภาพมากขึ้น
- 5) โครงการปรับปรุงระบบน้ำใช้เพื่อการท่องเที่ยว เสนอให้มีการสร้างแหล่งน้ำสำรองในพื้นที่เพื่อป้องกันปัญหาขาดแคลนน้ำในช่วงของปี

ภาพที่ 5.8

แบบเสนอแนะสำหรับโครงการที่พักเชิงวัฒนธรรม

แผนงานพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว:
เขตบริการบ้านกร่างแคมป์

3. เขตบริการเขาพะเนินทุ่ง

1) แผนงานปรับปรุงผังบริเวณและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว ได้แก่ โครงการปรับปรุงพื้นที่ลานจอดรถ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริเวณจุดชมวิว และโครงการปรับปรุงก่อสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและร้านอาหาร โดยเสนอพื้นที่จอดรถใหม่และจัดการจราจรไม่ให้มีการจอดรถในบริเวณใกล้ที่ชมวิว ซึ่งเส้นทางคับแคบให้เป็นเส้นทางสัญจรผ่านไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นเท่านั้น

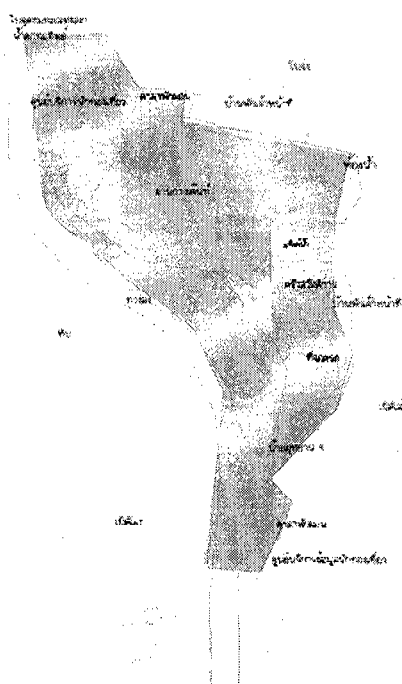
2) โครงการปรับปรุงระบบน้ำใช้เพื่อการท่องเที่ยว เสนอให้มีการเพิ่มปริมาณสำรองน้ำในพื้นที่ให้เพียงพอต่อจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในเขตพื้นที่

3) แผนการปรับปรุงเส้นทางขึ้นชมทะเลหมอก โดยปรับปรุงความกว้าง และสภาพของเส้นทางให้มีความปลอดภัยมากขึ้น และลดปัญหาการจราจรในช่วงที่นักท่องเที่ยวหนาแน่น

ภาพที่ 5.9

สภาพปัจจุบันของบริเวณเขตบริการเขาพะเนินทุ่ง

แผนงานพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว: เขตบริการเขาพะเนินทุ่ง

จากเขตบริการแล้ว ยังควรเพิ่มการตรวจตราด้านความสะอาดในพื้นที่เขตบริการ และเพิ่มถังขยะในเขตบริการที่ทำการอุทยานแห่งชาติที่เป็นเขตบริการที่นักท่องเที่ยวจะนำเอาขยะจากอีกสองเขตบริการออกมาทิ้งอีกด้วย

5.2.2 แผนงานพัฒนาบริการการท่องเที่ยว

แผนงานพัฒนาบริการการท่องเที่ยวควรมีการวางแผนงานร่วมกัน เพื่อให้รูปแบบและการบริการเป็นไปอย่างเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์ ประกอบด้วย

1. โครงการพัฒนาการบริการข้อมูลข่าวสารและการสื่อความหมาย เนื่องจากเป็นส่วนที่ทั้งนักท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ และผู้วิจัยเห็นว่า เป็นส่วนที่ต้องการการปรับปรุงค่อนข้างมาก โดยเสนอแนะให้มีการบริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ การจัดทำป้ายสัญลักษณ์การให้บริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยว (tourism information) แผ่นพับ วิดีทัศน์ ข้อมูลท่องเที่ยวแบบทั้งอุทยานแห่งชาติ และแยกตามเขตบริการ การจัดนิทรรศการที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่เกิดภายในเขตบริการ ค่ายเยาวชน หรือชุมชนโดยรอบ เพื่อเสริมการบริการข้อมูลในศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

2. แผนงานปรับปรุงและพัฒนาป้ายสื่อความหมายแก่นักท่องเที่ยว ได้แก่ 1) โครงการออกแบบ จัดทำป้ายและแผนที่แสดงสถานที่และเส้นทางท่องเที่ยว 2) โครงการออกแบบและจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อการท่องเที่ยวเชื่อมโยงทั้งสามเขตบริการ เพื่อให้มีความชัดเจน และให้ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว โปรแกรมการท่องเที่ยว รวมทั้งแนวทางการปฏิบัติต่าง ๆ

3. โครงการพัฒนามัคคุเทศน์เพื่อการท่องเที่ยว เนื่องจากการให้ความรู้กับนักท่องเที่ยวเป็นองค์ประกอบสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงยั่งยืน และมัคคุเทศก์เป็นสื่อทางตรงในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยว และเป็นการส่งเสริมรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงยั่งยืน นอกจากนี้การพัฒนามัคคุเทศน์จากคนในพื้นที่ยังเป็นการสร้างความผูกพันของคนในพื้นที่และอุทยาน และเป็นการกระจายรายได้ให้กับชุมชนอีกด้วย

5.2.3 แผนงานพัฒนากิจกรรม

1) โครงการพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวในลักษณะเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย เพื่อเพิ่มความหลากหลาย และสร้างแรงจูงใจให้นักท่องเที่ยว

2) โครงการพัฒนาและส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เพื่อให้ นักท่องเที่ยวมีทางเลือกในการประกอบกิจกรรมท่องเที่ยวที่หลากหลายมากขึ้น โดยศึกษาพื้นที่ เพื่อสร้างเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติเพิ่มเติม ซึ่งมีรูปแบบการสื่อความหมายที่เหมาะสม รวมทั้ง ส่งเสริมกิจกรรมการดูนก ซึ่งสามารถเป็นกิจกรรมเสริมทั้งในเส้นทางเดินชมธรรมชาติ และเส้นทาง เดินป่าระยะไกลได้ เสนอให้มีการจัดทำคู่มือประกอบกิจกรรมดูนกของแต่ละเขต และอุปกรณ์ดูนก สำหรับให้นักท่องเที่ยวยืมหรือเช่า เพื่อประกอบกิจกรรม

3) โครงการส่งเสริมกิจกรรมเดินศึกษาธรรมชาติ และดูนก โดยการปรับปรุง เส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติพร้อมกับการจัดทำสื่อ เช่น แนะนำเส้นทางดูนก บัญชีรายชื่อนกที่พบ ตามฤดูกาล จัดทำเส้นทางเดินธรรมชาติ โดยนักวิจัยทางภูมิศาสตร์ รวมทั้งการเน้นมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ในการให้บริการ เนื่องจากเป็นกิจกรรมเด่นในพื้นที่เขตบริการบ้านกว้างแคมป์ ซึ่งเป็นเขตบริการ ที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้มากที่สุดในกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสามารถลดการกระจุกตัวของ นักท่องเที่ยวในบริเวณที่ทำกรอุทยานแห่งชาติได้

5.2.4 แผนงานส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์

แผนงานส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์มีจุดประสงค์เพื่อประชาสัมพันธ์ สร้าง แรงจูงใจ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว และพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวให้มีภาพลักษณ์ชัดเจน ตลอดจน สร้างเครือข่ายความเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง ประกอบด้วยโครงการทั้งหมด 3 โครงการ ได้แก่

1) โครงการพัฒนาระบบการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว เพื่อให้ข้อมูล ทางด้านการท่องเที่ยว จุดเด่นในพื้นที่ รวมทั้งข้อปฏิบัติต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นการจัดการท่องเที่ยว อย่างครบวงจร เช่น สภาพพื้นที่ การจองที่พักหรือขออนุญาตเข้าเขตบริการ แนะนำเส้นทาง การเดินทาง เป็นต้น

2) โครงการเข้าร่วมงานส่งเสริมการขาย โดยนำเสนอข้อมูล โปรแกรมท่องเที่ยว และประชาสัมพันธ์รูปแบบการท่องเที่ยวที่มีการพัฒนาไปจากอุทยานในอดีต

3) โครงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางการท่องเที่ยว เพื่อขยายตลาดและลดต้นทุนทางการประชาสัมพันธ์ โดยมีการติดต่อกับบริษัทท่องเที่ยวเสนอเป็นโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงยั่งยืน

5.2.5 แผนงานด้านบริหารจัดการ

แผนงานด้านบริหารจัดการมีจุดประสงค์ เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกส่วนมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีระบบการจัดการที่ดี และมีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม ประกอบด้วย 3 โครงการ คือ

1) โครงการเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวยั่งยืน โดยมีการสร้างเครือข่ายด้านข้อมูลท่องเที่ยว และพัฒนากิจกรรมสนับสนุนการท่องเที่ยวร่วมกัน เพื่อให้มีการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง

2) โครงการสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มมัคคุเทศก์ประจำท้องถิ่น เพื่อให้การสนับสนุนมัคคุเทศก์ท้องถิ่น และมีการจัดตั้งกลุ่มให้มีการบริการที่มีมาตรฐาน

3) โครงการฝึกอบรมความรู้ด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยว เพื่อให้ความรู้กับเจ้าหน้าที่ มัคคุเทศน์ และบุคลากรด้านการท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการท่องเที่ยว